

Joensuu ja AVA-työkalu

Kaavoituksen ilmastoweбинаari – työkaluja ilmastovaikutusten arviointiin

17.01.2024

maankäytön suunnittelija Patrik Hämäläinen,

Joensuun kaupunki

J•ENSUU

AVA-työkalun käyttöönotto Joensuussa

- Joensuu päätti myös lähteä alusta asti mukaan AVA-kehitykseen 2022.
- Taustalla mm. ilmasto-ohjelman (hyv. tammikuussa 2022) toimenpide: *”selvitetään kaavojen laatimisvaiheessa niiden toteutumisen hiilijalanjälki.”*
- Talousarvion vuoden 2023 yksi toiminnallinen tavoite oli, että AVA-menetelmä on pilottikäytössä.
- Eli työkalun kehittymistä seurataan myös laajemmin kaupungin tasolla.

Kommentteja

- Tulee normaaliksi osaksi asemakaavahankkeita (toki pois lukien ihan pienimmät, tekniset kaavamutokset yms.). Rooli myös suunnittelua ohjaavana työkaluna. Tästäkin johtuen iso painoarvo sen helppokäyttöisyydellä.
- Beta-testaus käynnissä, laadittu jo yhdessä Sitowisen kanssa kaksi AVA-pohjaista selvitystä kahdelle käynnissä olevalle asemakaavahankkeelle.
- Nykyisellään vertailu toimii hyvin esim. kahden kaavahankkeen keskinäiseen vertailuun.
- Työkalu pystyy osoittamaan mistä kaavahankkeen päästöt syntyvät sekä havainnollistamaan vähähiilisiä ratkaisuja -> vertailukelpoisia numeroita ja lukuja päätöksenteon tueksi.
- Tärkeätä jatkossa pystyä suhteuttamaan luvut johonkin, esim. ns. perustasoon (mitä päästöt olisivat ilman kaavaa) tai mikä on ”normaalin” yhdyskuntarakenteen päästöt -> onko kaava tosiasillisesti vähäpäästöinen vai ei.

Kommentteja II

- Mielenkiintoista nähdä miten esim. luottamushenkilöt suhtautuvat -> halutaanko jatkossa vaikkapa useampi päästö-/ilmastovaikutuksiltaan erilainen luonnos laskelmineen?
- Miten laskelmat vaikuttavat laajemminkin kaavan hyväksyttävyyteen tai hyväksymättömyyteen esim. kuntalaisten/kaavan osallisten näkökulmasta?
 - Hypoteettinen esimerkkiskenaario: lähellä keskustaa täydennysrakentamiseen tähtäävä kaava, jossa kaavan rakentamisen myötä kajotaan lähimetsään, asukkaat valittavat puiden kaatamisen aiheuttamia päästöjä, mutta päästöjen näkökulmasta hanke paljon parempi kuin yhdyskuntarakenteen laajentaminen nykyisen asutuksen ulkopuolelle.
- Miten varmistetaan laskelmien mukaisten vähähiilisten ratkaisujen, mm. puu tai vähähiilinen betoni rakennusmateriaalina, toteutuminen kaavassa? (kaavan oikeusvaikutukset)
- Työkalun jatkokehitys yleiskaavoitukseen sopivaksi? Tärkeä vaihe päästövaikutusten arviointiin – asemakaavavaiheessa ei välttämättä enää hirveästi ole liikkumavaraa.